

O tovaryši, který lstí brněnského draka přemohl

V hebkém dolíku poblíž soutoku řek Svratky a Svitavy se učepýřilo hradiště Brno. V hnízdečku měkkém jako ptačí pírkó se mu výborně hovělo. Zdatně se rozvíjelo a sílilo. Časem vyrostlo v statné, krásné město jedna radost pohledět. Však se k němu sjížděli návštěvníci ze všech stran. Leželo totiž na jedné z tepen jantarové stezky, kterou kolovali kupci z jihu na sever a zase nazpět. Na Zelném rynku uprostřed hradeb se obchodníci vždy rádi zastavili. Oblíbili si klidné, rozvážné Brňany, kteří od nich nakoupili sůl, zlato, vzácné látky a na oplátku jim prodali chleba, mléko i různé náčiní. Milovali metropoli, kde, jak říkali, je tak klidno, až se zdá, že se čas zastavil. Pohoda však neměla trvat dlouho. Aniž o tom Brňané věděli, nad městem se stahovaly temné mraky a chystala se nečekaná pohroma.

Jednoho dne se z křižáckých výprav poblíž Afriky vraceli zmožení rytíři. Byli od válečných vřav, ohně i tropického slunce celí tmaví, umounění. Znaveni dokodrcali až na líšeňskou náves. Zastavili se. „Dobří lidé, sužuje nás žízeň. Dejte nám napít čerstvé vody. Sotva tělem vládneme,“ prosili. Žádná noha nepřekročila práh stavení, žádná ruka jim nepodala džbán se svěží vodou. Sedláci a selky trčeli schovaní v komorách svých statků a bojácně pozorovali návštěvníky škvírami. „Podívejte se, jak jsou celí černí. To musí být ďáblovi spřeženci. Kdepak! Tam nepůjdu ani za ošatku stříbrných grošů!“ sdělovali si pološeptem.

Takové přijetí křížáky velmi zklamalo: „Dobrá, prosit se nebudeme. Ale zapamatujeme si vás dobře!“ Obrátili se zády a se zařatými zuby pomalu mizeli pryč. Jen jeden z nich to nevydržel. Když míjel bílou Slatinskou skálu, sáhl do proutěného koše, který se houpal po boku jeho koně. „Tak my za vás nasazujeme život v daleké poušti, bijeme se s nevěřícími mouřeníny, a tohle je váš vděk? Běž, potvoro, buď tady, stejně tě již nechci tahat sebou!“ A do škvíry pod skalou hodil pištěcí uzlíček. Ten bleskurychle zmizel v šeru podzemí.

Dlouho se nedělo nic. Brno i Líšeň žily dále svým poklidným, rozvážným životem. Jen sedláci si začali stěžovat, že postrádají kusy dobytka. Že by se poblíž usadil zloděj? Vysvětlení na sebe nedalo dlouho čekat. Ve slunném poledni odešly selky obracet seno ke slatinskému pahorku. Po chvíli se vracejí s očima nahoru a lamentujícím

povykem: „Drak! Drak! Je

strašný! Veliký!“ „Jakou

má hroznou tlamu!“ kvílí

jedna. „A kolik v ní má

zubů!“ piští druhá. „Mně

utrhl půl sukně!“ vřeští třetí.

„A mně překousl hrábě. Jen

tak tak jsme se zachránily.

Utečte, utečte, sežere nás všechny!“ ječí babské hlasy.

„Chlapi, přece to tak nenecháme,“ nedají se sedláci. „Cepy, vidle, kladiva a na něj!“ shlukují se do davu

a vyrážejí do bitvy. Jsou plni hněvu a odhodlání. Blíží se ke skále. Sestupují do údolí k temeni masivu. Tam ale vládne šero. Pomalu zmlkají. Křup, rup – náhle si všímají, že rozšlapují bílé kosti válející se před skalní slují. Ssššš – zažehnou se dvě ohnivé oči v skalní rozsedlině. Ze tmy vystupuje řada ostrých bílých tesáků. „Vrrr!“ „Panebože, toho nepřemůžeme. Je obrovský! Obrovský! Pryč! Pryč!!!“ berou nohy na ramena. Ztrácejí se jako pára nad hrncem. Na zemi po nich zůstanou jejich zbraně. Válejí se mezi kostmi.

Na Líšeň i Brno padl strach. „Kéž bychom nebyli tenkrát tací strašpytlové a dali rytířům napít,“ drží se za hlavy sedláci v hospodě. „Nenechali by nám nešťastný dar. Malé dráče, které vyrostlo ve strašlivého netvora. Nikdo si s ním neporadí...“ Ba věru, obluda už trápí celý kraj. V noci i přes den se vydává na lov. Žere a polyká, co se jí na jazyk dostane. Žádná drůbež ani dobytek se před ní nedají schovat. Své úlovky chodí zapíjet do nedaleké řeky Svitavy.

Zpráva o pohromě se rychle roznesla po širém okolí. Začalo se šeptat, že je Brno prokleté, začarované. I kupci se mu vyhýbali. Obchod a město chřadly. Radní proto vyhlásili odměnu: sto zlatých dukátů pro toho, kdo zbaví město trápení – zabije draka! Kolik udatných mužů se přihlásilo, ale kolik se jich pošramocených vysíleně šouralo zpět. A kolik se jich nevrátilo vůbec! Zdálo se, že Brno opustila štěstěna nadobro.

Anakonec přestali bojovníci přijíždět úplně. Netečně sedí Brňané v hospodě U Modrého lva se založenýma rukama v klíně. Žádná práce jim nedává smysl. Z boku je pozoruje mladý řeznický

tovaryš, který zrovinka skrz město projíždí. „Ale, cože jste tak sklíčení? Už dlouho jsem s tak smutnou společností nepopíjel,“ nedá mu to. „Milý brachu, sužuje nás hrozná nestvůra. Sežere,

na co přijde,“ povzdechne si hostinský. „No, já bych toho draka zabil,“ odvětil

mladík,

„jen bych

potřeboval volskou kůži a pytel neha-šeného vápna.“

„Ty?“ hořce se usmáli všichni kolem. „To se cítíš! Tady byli jiní štramáci, a jak utíkali...“ Přece však jim to nedalo a přinesli, co tovaryš požadoval.

Mladý řezník napěchoval vápno do kůže a tu pevně zašil. Vyrobil i napodobeninu hlavy a na ni připevnil kraví rohy. „Ano, to

by mohlo nestvůru oklamat,“ mluví sám k sobě, když si návnadu ze všech stran prohlédl. Falešného vola dovezl na korbě ke břehu řeky, kam chodil drak své úlovky zapíjet. Položil ho na zem do trávy. Jako by odpočíval v parném poledni. Jinoch potom vyšplhal na kmen staré zohnuté vrby, odkud mohl nástrahu z bezpečí pozorovat.

Netrvalo dlouho a netvor si to kolébavým krokem šine ke Svitavě. „Ha, jaká tučná pochoutka tu na mě čeká?“ slintá. Poulí na volskou kůži chtivé oči. Funí a pouští se do návnady. Jeho mlaskání je slyšet až na Zelném rynku. Zhltal všechno, a protože měl pořádnou žízeň, plazí se ke Svitavě. Chlemstá, chlemstá, div ji celou nevypije.

A přesně s tím chytrý řeznický učeďník počítal. Vápno začalo v břiše příšery kvasit. Bublá, vře. A obluda se nadouvá, bobtná. Tluče sebou o zem a strašlivě řve. Prásk! zahřmí

rána jako z děla, až sebou všichni trhnou. Když tovaryš po chvíli slézá z větví, aby si prohlédl nehybného netvora, zjistí, že ten leží na zádech. Břicho má roztržené, z něj vytéká bílé vápno.

„Je po něm!“ křičí na celé kolo chlapec. Brňané tomu nechtějí ze začátku věřit a opatrně se loudají blíž. Jakmile vidí, že je vše pravda, propuknou v neutichající jásot. Dav zvedne mladého tovaryše i prasklou obludu nad sebe. Nese je před radnici.

„Hola, hola, hej!

Hola, hej!

Je konec trápení!“

Řezník dostal vyplaceno svých sto zlaťáků. S plnou kapsou se vydal do světa. Brněnského draka pověsili do průjezdu na radnici. Na památku, že lidská chytrost dokáže zvítězit nad tou nejsilnější nestvůrou. Visí tam dodnes.

